

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-376

7.6.2018

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på bolig – komprimeringsarbeid – oppstått plutselig?

Sikrede kjøpte en bolig – et såkalt trønderlån i 1995. I 2017 ble det utført arbeider med utskifting av kommunal vannledning i gaten utenfor huset. I løpet av natten sprakk vannledningen. Dette førte til at store mengder vann flommet ut før lekkasjen ble stanset morgenen etter. Det ble tilført pukk og grus, og underlaget ble komprimert ved stamping med en 25 tonns gravemaskin for å få fast underlag. I etterkant av dette ble det registrert flere riss/sprekker i grunnmuren og skjevheter i gulvet. Sikrede anførte at det var arbeidene som hadde forårsaket skadene og krevde dekning av sitt forsikringsselskap. Selskapet avslo dekning ettersom det ikke fant det sannsynliggjort at skadene skyldtes arbeidene, og mente de hadde oppstått over tid. Nemnda kom til at det ikke var sannsynliggjort en dekningsmessig skade.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bolig.

Sikredes bolig er et såkalt trønderlån, som ifølge den fremlagte dokumentasjonen ble gjenreist på 1930-tallet og kjøpt av sikrede i 1995. Sikrede har forklart at han har totalrenovert huset, med blant annet pussing av muren utvendig i 2007, og bygging av støttemur i 2012.

I januar 2017 ble det utført arbeider med utskifting av den kommunale hovedvannledningen i gaten utenfor huset. Vannledningen sprakk natt til 24.1. og store mengder vann flommet ut før lekkasjen ble stanset på morgenen. Entreprenøren brukte deretter tid på å drenere og pumpe bort vannet. Det ble tilført pukk og grus, og underlaget ble komprimert ved stamping med en 25 tonns gravemaskin for å få fast underlag. Sikrede har opplyst at dette førte til store rystelser i huset. På befaring samme dag med entreprenøren og vannverkssjefen ble det registrert flere riss/sprekker i grunnmuren. I ettertid ble det også påvist skjevheter i gulvet på bad og kjøkken.

Sikrede meldte skaden til sitt forsikringsselskap 25.1.17. Selskapet rekvirerte takstmann for å besiktige skaden. Fra skaderapport datert 20.2.17 hitsettes:

Utfra observerte forhold på stedet ble det ikke konkludert med at lekkasjen fra kommunal vannledning med påfølgende arbeide- er årsak til riss i grunnmuren over jordband, sprekk/riss i forstøtningsmur og kuv i baderomsgulv. Baderomsgulv er oppstøttet (ca. midt på) med påle plassert på mark (i kryperom)- her vil område rundt påle-oppstøttingen ikke følge øvrige bevegelser i gulvet- da øvrig gulv ligger på fritthengende bjelkelag.

Det er vanlig med små sprekker i grunnmuren, fordi både hus og grunn gjerne beveger seg over tid, samt at krymp-sprekker, og sprekker ved frost kan oppstå. Det som er viktig er om sprekkene blir større, eventuelt i hvilket tempo, derfor anbefales jevnlig observasjon av murer.

...

Sannsynlig årsak med små bevegelser i grunnmur/bolig over tid, noe som er vanlig. Riss i puss kan også skyldes "bom" i pussen og ulike krymp- samt at puss påvirkes av vann og frost. Kuv i badegulv skyldes

sannsynlig opplagringen av gulv med påle plassert på mark mot bjelkelag, mens resten av bjelkelag henger fritt- noe som kan føre til ulike krymp/avvik, samt at pålen lett påvirkelig ved evt. frost i mark.

...

Grunnmur og forstøtningsmur ser ut til ikke å inneha skade av en karakter som tilsier annet enn flikk/puss for riss i grunnmur. Baderomsgulv har kuv, det ble ikke konstanter brudd/fukt i baderomsgulv, men det anbefales utbedring av gulvet da rommet er et våtrom.

Selskapet avslo kravet 23.3.17 og viste til at skaden ikke hadde oppstått plutselig.

Den 4.10.17 ble det utført ny befaring av en representant fra Norsk Geoteknisk Institutt (NGI). Fra rapporten datert 17.10.17 hitsettes:

7 Vurdering

Bygget er gammelt og må forventes å ha mange "iboende" skjevheter og muligheter for deformasjoner over tid. Opprinnelig fundamentering på steinmur vurderes som skjør. Erfaringsmessig er slike murer veldig fleksible og vil tilpasse seg mindre bevegelser uten at dette visuelt kan registreres. En stiv, pusset overflate vil imidlertid "gi svar" i form av riss/sprekker ved den minste bevegelse i muren. Slike sprekker kan oppstå som følge av både setninger og rystelser.

... Full oppbløting av sandmasser med etterfølgende utdrenering av vann i kombinasjon med rystelser/komprimering vil medføre deformasjoner. Den søndre del av støttemuren vurderes å ha vært mest utsatt for innvirkning både fra oppbløting, komprimering og evt. noe erosjon ved vannoppmetning og senere utdrenering av vann. Den armerte muren anses som relativt stiv i forhold til byggets fundamentering for øvrig og vil ved evt. deformasjon i søndre ende kunne "dra med seg" bevegelser i den innenfor liggende steinmuren som igjen gir seg utslag i sprekker i pusslaget. Både høy vannstand og stivheten i støttemuren vil dessuten kunne medvirke til at rystelser blir ført mer direkte inn i fundamentene for bygget.

De målte skjevheter i gulv på bad og kjøkken med størrelse på ca. 2-2,5 cm. (jfr. bilag B) er vanskelig å forklare med evt. setninger påført støttemuren under utbedringsarbeidene med vannledningen, da en ikke kan observere verken sprekker i muren eller relative deformasjoner mellom muren og ovenforliggende, pusset steinmur. Evt. løfting av understøttelser/pilastre under gulvdragerne innenfor ringmuren som følge av frost/tele vurderes også usannsynlig ut fra de lokale grunnforhold.

Den utførte forsterkningen med støttemur utenfor fundamentene på vestre vegg er i prinsippet god, men vurderes også å kunne ha forårsaket spenningsendringer i grunnen under steinmuren i forbindelse med undergraving før støp. ... Slik muren er utført har den relativt liten horisontal kapasitet for kraftopptak (liten fundamentdybde under terreng) og kan som følge av jordtrykk fra bakenforliggende fundamenter som ligger høyere opp på muren bli påført små, horisontale deformasjoner. Observert sprekk i murhjørnet mot nordvest kan være en indikasjon på dette.

8 Konklusjon

Ut fra det grunnlag som foreligger og observasjoner på og ved bygget vurderes det sannsynlig at oversvømmelse ved ledningsbrudd og komprimeringsarbeider i området ved innkjørselen til nr. 19 kan ha medvirket til riss og sprekker i pusslaget på den originale steinmuren.

De registrerte skjevheter i gulv på bad og kjøkken kan vanskelig forklares å ha direkte sammenheng med arbeidene knyttet til ledningsreparasjonen. Det kan imidlertid ikke utelukkes at arbeidene har hatt en medvirkende årsak til å utløse evt. tvangskrefter i konstruksjonen som dermed har resultert i økende deformasjoner.

Selskapet ble i brev 30.10.17 bedt om å foreta en ny vurdering i lys av rapporten, men opprettholdt avslaget 11.12.17. Sikrede klaget på ny 29.1.18.

Sikrede krever dekning for skade på bygningen som følge av komprimeringsarbeidene som ble utført og viser til rapporten fra NGI. Sikrede har anført at det ikke er sannsynliggjort andre årsaker til sprekkene, og at det ikke finnes holdepunkter for å legge til grunn at sprekkene skyldes bevegelser i grunnen over tid eller at de allerede var under utvikling.

Selskapet avviser ansvar og har anført at skadene ikke har oppstått plutselig. Selskapet har vist til skaderapporten, og blant annet argumentert med at skadene skyldes små bevegelser i bolig og grunnmur over tid. Selskapet har også vist til hvilke skader som er unntatt dekning, uten å presisere konkret hvilket unntak som skal komme til anvendelse her.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om skadene er omfattet av forsikringsavtalen.

Den aktuelle forsikringsavtalen omfatter "annen skade enn nevnt i punktene A.1.1 til A.1.5 som inntreffer plutselig" men har unntak for skade "som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, uriktig montering."

Selskapets takst har følgende bemerkninger om årsaken til skadene:

Ut fra observerte forhold på stedet ble det ikke konkludert med at lekkasjen fra kommunal vannledning med påfølgende arbeide- er årsak til riss i grunnmuren over jordband, sprekk/riss i forstøtningsmur og kuv i baderomsgulv. Baderomsgulv er oppstøttet (ca. midt på) med påle plassert på mark (i kryperom)- her vil område rundt påle-oppstøttingen ikke følge øvrige bevegelser i gulvet- da øvrig gulv ligger på fritthengende bjelkelag.

Det er vanlig med små sprekker i grunnmuren, fordi både hus og grunn gjerne beveger seg over tid, samt at kynn-sprekker, og sprekker ved frost kan oppstå. Det som er viktig er om sprekken blir større, eventuelt i hvilket tempo, derfor anbefales jevnlig observasjon av murer.

...

Sannsynlig årsak med små bevegelser i grunnmur/bolig over tid, noe som er vanlig. Riss i puss kan også skyldes "bom" i puss og ulike krymp- samt at puss påvirkes av vann og frost. Kuv i badegulv skyldes sannsynlig opplagringen av gulv med påle plassert på mark mot bjelkelag, mens resten av bjelkelag henger fritt- noe som kan føre til ulike krymp/avvik, samt at pålen lett påvirkes ved evt. frost i mark.

...

Grunnmur og forstøtningsmur ser ut til ikke å inneha skade av en karakter som tilsier annet enn flikk/puss for riss i grunnmur. Baderomsgulv har kuv, det ble ikke konstanter brudd/fukt i baderomsgulv, men det anbefales utbedring av gulvet da rommet er et våtrom.

Nemnda forstår taksten slik at det ikke er dokumentert at lekkasjen fra vannledningen med påfølgende arbeider er årsak til sprekker i grunnmur eller skjevheter i gulv, men at det dreier seg om "små bevegelser i grunnmur/bolig over tid".

I sikredes takst heter det

8 Konklusjon

Ut fra det grunnlag som foreligger og observasjoner på og ved bygget vurderes det sannsynlig at oversvømmelse ved ledningsbrudd og komprimeringsarbeider i området ved innkjørselen til nr. 19 kan ha medvirket til riss og sprekker i pusslaget på den originale steinmuren.

De registrerte skjevheter i gulv på bad og kjøkken kan vanskelig forklares å ha direkte sammenheng med arbeidene knyttet til ledningsreparasjonen. Det kan imidlertid ikke utelukkes at arbeidene har hatt en medvirkende årsak til å utløse evt. tvangskrefter i konstruksjonen som dermed har resultert i økende deformasjoner.

Denne taksten sier at lekkasjen og arbeidene "kan ha medvirket til riss og sprekker". Formuleringen "kan" tilsier at det ikke er sannsynlighetsovervekt for slik medvirkning, og formuleringen "medvirket" betyr også at arbeidene etc. ikke er årsak alene. Det kan da ikke legges til grunn at riss og sprekker har oppstått plutselig. For skjevheter i gulvene heter det at "Det kan imidlertid ikke utelukkes at arbeidene har hatt en medvirkende årsak til å utløse evt. tvangskrefter i konstruksjonen som dermed har resultert i økende deformasjoner". At det ikke kan utelukkes at

arbeidene har medvirket til skjevhet tilsier at det ikke er sannsynlighetsovervekt for slik medvirkning, og at arbeidene ikke er årsak alene. Det er heller ikke sannsynliggjort at skaden har oppstått plutselig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).